

SPORAZUM GRADONAČELNIKA

BUDUĆI DA je „Međunarodna međuvladina komisija za klimatske promjene“ (IPCC) potvrdila da su klimatske promjene realnost i da je korištenje energije za ljudske aktivnosti značajno odgovorno za iste;

BUDUĆI DA je, 9. ožujka 2007. EU usvojila paket mjera „Energy for a Changing World“ kojim se preuzima obveza o smanjenju emisije CO₂ za 20% do 2020. godine, temeljem 20% povećanja energetske učinkovitosti i 20% udjela obnovljivih izvora energije u ukupnom energetske konzumu;

BUDUĆI DA je od strane EU prihvaćen „Akcijski plan za energetske učinkovitost“: koji za ostvarenje ciljeva uključuje usuglašavanje i prihvaćanje „Sporazuma gradonačelnika“ kao prioritet;

BUDUĆI DA Odbor regija Europske Unije naglašava potrebu objedinjavanja lokalnih i regionalnih snaga, jer je upravljanje na više razina učinkovito sredstvo za povećanje uspješnosti akcija koje treba poduzimati u borbi protiv klimatskih promjena, te stoga potiče uključivanje regija u provedbi „Sporazuma gradonačelnika“;

BUDUĆI DA želimo slijediti preporuke Povelje iz Leipziga o održivim europskim gradovima, glede potrebe za povećanjem energetske učinkovitosti;

BUDUĆI DA smo svjesni obveza iz Aalborgškog dokumenta kao osnove za daljnje napore u smjeru lokalnog održivog razvoja, a u skladu sa Lokalnom agendom 21;

BUDUĆI DA uviđamo da lokalne i regionalne vlasti dijele odgovornost za borbu protiv globalnog zagrijavanja zajedno sa nacionalnim vladama i da moraju biti obvezne na istu neovisno o opredijeljenosti drugih strana;

BUDUĆI DA mali i veliki gradovi, izravno ili posredno (kroz proizvodnju i usluge koje koriste građani) generiraju više od polovice emisije stakleničkih plinova koji nastaju korištenjem energije;

BUDUĆI DA se obveza EU da smanji emisiju stakleničkih plinova može ispuniti samo ako im se pridruže i lokalni investitori, građani i njihove udruge;

BUDUĆI DA lokalne i regionalne vlasti, koje predstavljaju neposrednu upravu građana, moraju voditi tu akciju i pokazati aktivnost svojim primjerom;

BUDUĆI DA su mnoge akcije u svezi s energetske potrebama i obnovljivim izvorima energije, potrebnih za rješavanje problema poremećaja klimatskog sustava, ušle u okvir nadležnosti lokalnih vlasti ili se ne bi mogle ostvariti bez njihove političke potpore;

BUDUĆI DA zemlje članice EU mogu imati koristi od učinkovite decentralizirane akcije na lokalnoj razini kako bi ispunile svoju obvezu prema smanjenju ispuštanja stakleničkih plinova;

BUDUĆI DA lokalne i regionalne vlasti diljem Europe nastoje smanjiti uzroke globalnog zagrijavanja kroz programe za učinkovito korištenje energije, uključujući održivu gradsku mobilnost i promidžbu uporabe obnovljivih izvora energije;

MI, GRADONAČELNICI, OBVEZUJEMO SE:

Ostvariti ciljeve koje je postavila EU do 2020. godine, u svezi smanjenja ispuštanja CO₂ na našem području za najmanje 20%, kroz provedbu Akcijskog plana za održivu energiju na područjima aktivnosti u okviru naših mandata. Obveza i Akcijski plan bit će prihvaćeni kroz naše uobičajene postupke;

Pripremu osnovnog pregleda emisija kao temelja za izradu Akcijskog plana;

Predložiti Akcijski plan tijekom godine dana nakon pristupanja „Sporazumu gradonačelnika“;

Prilagoditi gradske strukture, uključujući i stavljanje na raspolaganje dovoljnih ljudskih potencijala, kako bi se mogle poduzimati potrebne aktivnosti;

Motivirati udruge civilnog društva na našem zemljopisnom području kako bi sudjelovale u izradi Akcijskog plana, naglašavajući politike i mjere potrebne za provedbu i postizanje ciljeva Plana. Na svakom će se području izraditi Akcijski plan i bit će dostavljen Tajništvu „Sporazumu gradonačelnika“ tijekom godine nakon njegova potpisivanja;

Dostavljati izvješće o provedbi barem svake dvije godine nakon podnošenja Akcijskog plana za potrebe njegove ocjene, praćenja i potvrde izvršenja;

Dijeliti naše iskustvo i znanje s drugim teritorijalnim jedinicama;

U suradnji s Europskom komisijom i drugima zainteresiranima, organizirati Energetske dane ili Dane Sporazuma gradova, omogućujući građanima da izravno koriste mogućnosti i prednosti što im pruža razumnije korištenje energije i redovito izvješćivati lokalne medije o realizaciji Akcijskog plana;

Nazočiti i pridonositi godišnjoj Konferenciji gradonačelnika EU o energetske održivoj Europi;

Slati poruke Sporazuma u prikladnom obliku i, posebice, poticati druge Gradonačelnike da se pridruže Sporazumu;

Prihvatiti prestanak članstva u Sporazumu, uz prethodnu pisanu obavijest Tajništva, u slučaju:

- i) nedostavljanja Akcijskog plana za održivu energiju u tijeku godine koja slijedi službenom potpisivanju Sporazuma;
- ii) neostvarenja ciljeva ukupnog smanjenja CO₂ kako je utvrđeno Akcijskim planom, zbog neprovođenja ili nedostatnog provođenja Akcijskog plana,
- iii) nepodnošenja izvješća za dva uzastopna razdoblja.

MI, GRADONAČELNICI, ODOBRAVAMO

Odluku Europske komisije da se, u okviru proračunskih mogućnosti uspostavi, provede i **financira** tehnička i promidžbena potpora, uključujući sredstva za ocjenu i nadzor, mehanizme koji omogućuju razmjenu znanja između područja i sredstva koja služe za reprodukciju i umnožavanje uspješnih mjera;

Ulogu Europske komisije da preuzme koordinaciju Konferencije gradonačelnika EU o energetski održivoj Europi;

Izraženu namjeru Europske komisije da osigura razmjenu iskustava između jedinica sudionica, pribavi primjere smjernica i mjerila za moguću provedbu, te povezivanje postojećih aktivnosti i mreža koje daju potporu ulozi lokalnih vlasti na području zaštite klime. Ti primjeri mjerila moraju postati sastavni dio ovog Sporazuma i biti prikazani u njegovim prilogima;

Potporu Europske komisije osiguranju priznanja i javnog sagledavanja malih i velikih gradova koji sudjeluju u Sporazumu kroz korištenje namjenskog logotipa Europe s održivom energijom i promidžbu kroz sredstva priopćavanja Komisije;

Snažnu potporu **Odbora regija** Sporazumu i njegovim ciljevima, u predstavljanju lokalnih i regionalnih vlasti u EU;

Pomoć koju te zemlje članice, regije, pokrajine, gradovi mentori i druge **institucionalne strukture** koje podržavaju Sporazum pružaju manjim općinama, kako bi mogle udovoljiti uvjetima sadržanim u ovom Sporazumu;

MI, GRADONAČELNICI, POZIVAMO

Europsku komisiju i nacionalne uprave da izrade planove suradnje i povezane strukture za potporu koje pomažu potpisnicima u provedbi naših Akcijskih planova za održivu energiju.

Europsku komisiju i nacionalne uprave da smatraju aktivnosti iz Sporazuma kao prioritete u svojim programima potpore, te da informiraju i uključuju gradove u pripremi politika i planova financiranja koji se odnose na lokalnu razinu u okviru postavljenih ciljeva.

Europsku komisiju da pregovara s financijskih subjektima kako bi se osigurala financijska sredstva namijenjena za pomaganje ostvarivanja zadataka iz Akcijskih planova.

Nacionalne uprave da uključe lokalne i regionalne vlasti u izradu i provedbu Nacionalnih akcijskih planova o energetske učinkovitosti i Nacionalnih akcijskih planova o obnovljivim izvorima energije.

Europsku komisiju i nacionalne uprave da podrže provedbu naših Akcijskih planova o održivoj energiji u skladu s već dogovorenim načelima, pravilima i modalitetima, kao i onih o kojima se Stranke dogovore u budućnosti, na globalnoj razini, posebice u okviru okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC). Naše bi aktivno zalaganje za smanjenjem emisije CO₂ moglo dovesti i do ostvarenja još većeg i ambicioznijeg zajedničkog cilja.

MI, GRADONAČELNICI, POTIČEMO OSTALE LOKALNE I REGIONALNE VLASTI DA SE PRIDRUŽE INICIJATIVI OVOG SPORAZUMA GRADONAČELNIKA, KAO I DRUGE VAŽNIJE SUBJEKTE DA DAJU SVOJ DOPRINOS OVOM SPORAZUMU.

DODATAK

1. Uloga lokalnih vlasti u provedbi zadataka

Mjere za energetska učinkovitost, projekti za obnovljive izvore energije i druge radnje u svezi energije mogu se koristiti u različitim područjima aktivnosti lokalnih i regionalnih vlasti.

- potrošač i davatelj usluga

Lokalne vlasti koriste mnoge objekte koji troše znatne količine energije, za potrebe grijanja i rasvjete. Provedba programa za štednju energije i drugih mjera energetske učinkovitosti u javnim objektima predstavlja područje u kojem se mogu postići znatne uštede energije.

Lokalne i regionalne vlasti osiguravaju usluge koje također troše mnogo energije kao što su javni prijevoz i ulična rasvjeta, gdje se mogu postići znatna poboljšanja. Čak i tamo gdje su vlasti ugovorile pružanje ovih usluga s nekim drugim davateljima usluga, mjere energetske efikasnosti mogu se primjenjivati kroz odgovarajuće ugovore o nabavkama i uslugama.

- planiranje, razvitak i reguliranje

Planiranje korištenja zemljišta i organizacija sustava prijevoza je u nadležnosti većine lokalnih i regionalnih vlasti. Strateške odluke o razvoju grada, kao što je izbjegavanje neravnomjernog širenja grada, mogu dovesti do smanjenja potrošnje energije za potrebe prijevoza.

Lokalne i regionalne vlasti često mogu imati i ulogu regulatora, npr. uvođenjem standarda energetske efikasnosti ili ugradnje opreme koja koristi obnovljive izvore energije u novim zgradama.

- savjetovanje, motiviranje i uzorna uloga

Lokalne i regionalne vlasti mogu pomoći u informiranju i motiviranju građana, tvrtki i drugih lokalnih subjekata o tome kako koristiti energiju na učinkovitiji način. Djelovanje na poticanju svijesti važno je radi angažiranja cijele zajednice u davanju potpore politikama primjene obnovljivih izvora energije. Djeca predstavljaju važne subjekte za realizaciju za projekta koji se odnose na uštedu energije, energetska efikasnost i na primjenu obnovljivih izvora energije: oni će prenositi naučene lekcije i izvan škole. Isto tako je važno da vlast mora voditi svojim primjerom i igrati uzornu ulogu u aktivnostima u svezi s održivim izvorima energije.

- proizvodnja i opskrba

Lokalne i regionalne vlasti mogu promicati lokalnu proizvodnju energije i korištenje obnovljivih izvora energije. Centralni energetska sustavi za grijanje (CHP) koji koriste biomasu predstavljaju dobar primjer. Lokalne i regionalne vlasti također mogu poticati građane da provode projekte s primjenom obnovljivih izvora energije tako što će pružati financijsku potporu lokalnim inicijativama.

2. Pokazatelji izvrsnosti (BoE)

'Pokazatelji izvrsnosti' nazivaju se one inicijative i programi koji predstavljaju svjetski raširen model uspješne primjene rješenja energetska održivog razvoja u gradskom okruženju. Zagovaratelji pokazatelja izvrsnosti izražavaju kroz ovaj Sporazum svoju spremnost za razmjenu iskustava i za pružanje pomoći gradovima da primijene slična rješenja gdje je to moguće i prikladno i da se obvežu da će omogućiti daljnji prijenos znanja putem distribucije informacija, uključujući smjernice, sudjelovanje u događanjima potpisnika Sporazuma i, općenito, svakodnevnu suradnju s potpisnicima Sporazuma.

Novi pokazatelji izvrsnosti mogu se pridružiti Sporazumu u svakom trenutku, pod uvjetom da:

- su njihov potencijal procijenili stručnjaci koje odredi Komisija i da se smatraju izvrsnima
- ih je potvrdio barem jedan Gradonačelnik koji je potpisnik Sporazuma
- se pismeno obvežu na provedbu daljnjih aktivnosti prema programu za širenje akcija prema malim i velikim gradovima koji su u Sporazumu, uključujući i izvještavanje o učincima njihovih aktivnosti u okviru Sporazuma.

3. Tijela potpore

Sporazum gradonačelnika otvoren je za gradove svih veličina u Europi. Mali i mjesta koja, zbog svoje veličine, nemaju sredstava za izradu evidencija ili izradu akcijskog plana, moraju dobiti pomoć od međunarodnih upravnih tijela koja su to u stanju obaviti. Ta tijela potpore mogu biti regije, županije, naselja, područja NUTS III ili gradovi mentori. Komisija će jasno priznati svako tijelo potpore kao glavnog nositelja u Sporazumu. Stupanj angažiranosti u Sporazumu, kao i posebni uvjeti takvog angažmana, uključujući ovlasti za donošenje odluka, utvrdit će se posebnim sporazumom.